

ПЕРЕДМОВА
РОСТИСЛАВ СЕМКІВ
З-ПОМІЖ СИЛЬНИХ —
НАЙСИЛЬНІШІ
11

ОЛЕГ ЛИШЕГА
ЛЮДИНА В ПРОСТОРИ
25

МАРІЯ МАТІОС
ЮР'ЯНА І ДОВГОПОЛ
45

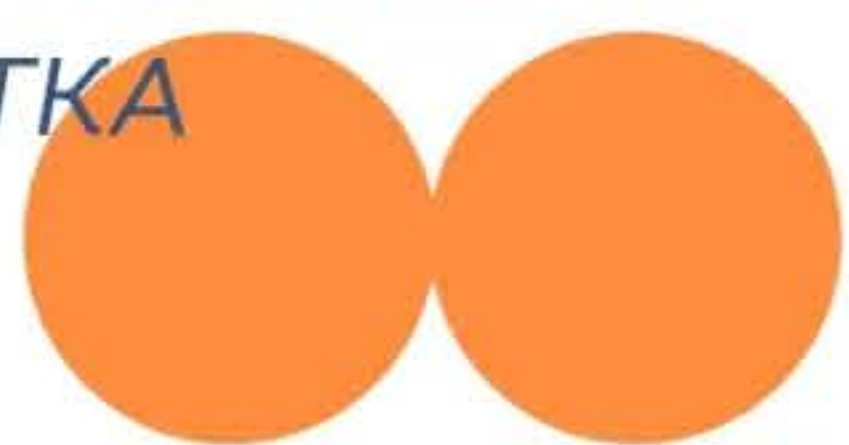

ВОЛОДИМИР ДІБРОВА
ПІСНІ БІТЛЗ
71

БОГДАН ЖОЛДАК
КИРИЛКО
(ЗІ ЗБІРКИ «УКРИ»)
93

ОКСАНА ЗАБУЖКО
ДІВЧАТКА
103

ЗМІСТ

Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

КОСТЯНТИН МОСКАЛЕЦЬ
СПОГЛЯДАННЯ ЧЕРЕШНІ
141

ЮРІЙ ІЗДРИК
ОСТРІВ КРК
149

ОЛЕКСАНДР ІРВАНЕЦЬ
НАШ ВОЖАТИЙ ФРЕДІ КРЮГЕР
177

ГАЛИНА ПАГУТЯК
КОСАР
187

ОЛЕСЬ УЛЬЯНЕНКО
БІЛЯ САМОГО СИНЬОГО МОРЯ
199

ВАСИЛЬ МАХНО
ДІМ У БЕЙТІНГ ГОЛЛОВ
211

ТАРАС ПРОХАСЬКО
...БОТАКЕ...
231

ЗМІСТ

Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ГАЛИНА КРУК
TABULA RASA
241

НАТАЛКА СНЯДАНКО
ДІДОВА ІСТОРІЯ
249

ОКСАНА ЛУЦИШИНА
ЛЮБИЙ ТАТОЧКО
263

АНАТОЛІЙ ДНІСТРОВИЙ
ДРУГЕ ПРИШЕСТЯ
САВОНАРОЛИ
285

АНДРІЙ БОНДАР
АХМАД
305

СЕРГІЙ ЖАДАН
ПІВДЕНЬ
319

СОФІЯ АНДРУХОВИЧ
ЛЯЛЯ І КОТИК
327

ЗМІСТ

Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

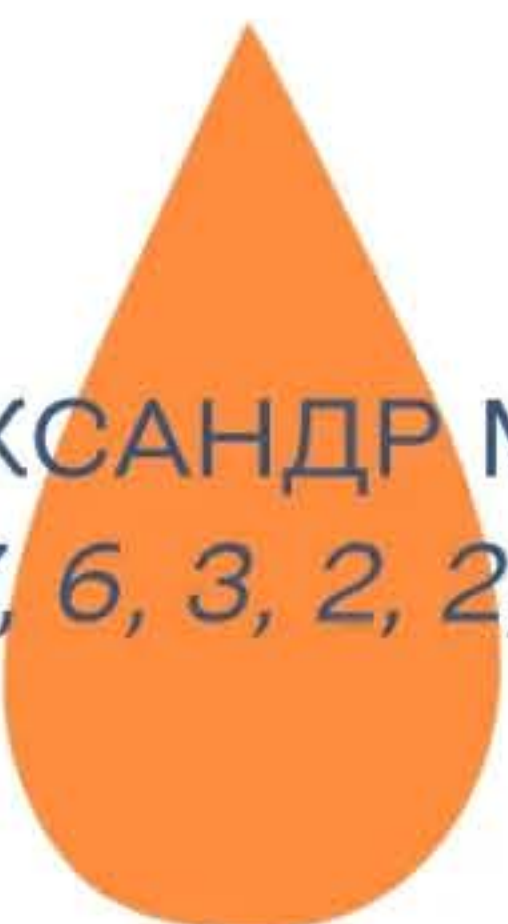
ІРИНА ЦІЛИК
ГАЙТАВЕР
339

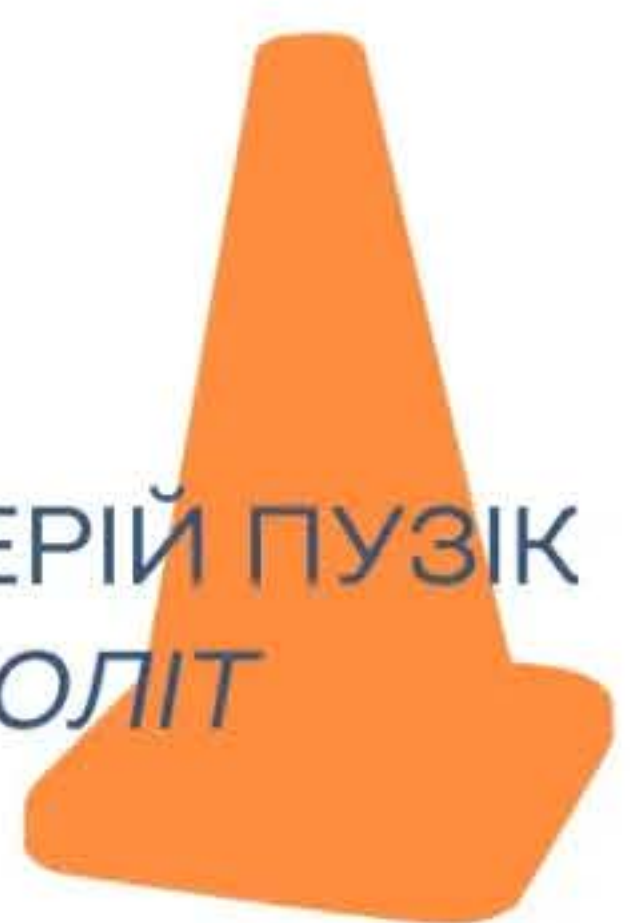
СЕРГІЙ ОСОКА
БАЛАДА ПРО КВАШЕНІ
ПОМІДОРІ
369

САШКО УШКАЛОВ
ЖЕСТЬ
379

ОЛЕКСАНДР МИХЕД
18, 17, 6, 3, 2, 2, 1
399

ВАЛЕРІЙ ПУЗІК
МОНОЛІТ
409

СВІТЛАНА ТАРАТОРІНА
МОВА ВАВИЛОНУ
423

ЗМІСТ

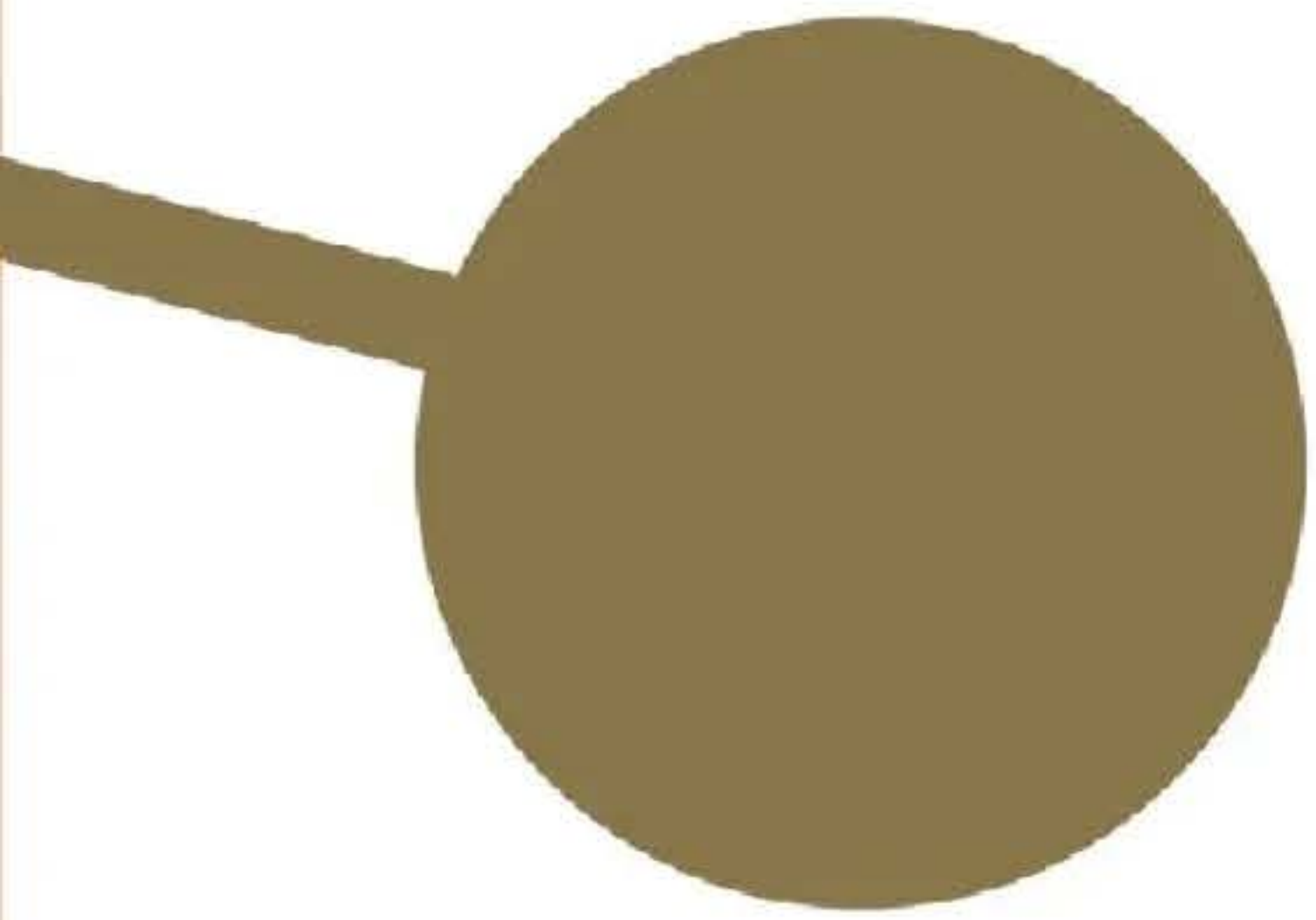
Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

З-поміж сильних — найсильніші

Ростислав Семків

Хто прочитає цю книжку, матиме докладне уявлення про сучасну українську прозу. А хто прочитає цю передмову, зможе зорієнтуватися, як йому краще читати цю антологію. Бо ж точно є автори й тексти, що зацікавлять саме вас. Як їх знайти? Давайте зрозуміємо разом.

Ясно, що література змінюється, і те, як думають і пишуть автори й авторки зараз, доволі відмінне від їхніх поглядів і манер письма кілька десятиліть тому. Так, сучасну літературу, яка, попри незначні зміни в світогляді, залишається суголосною сьогоденню, слід відрізнити від *актуальної* — що твориться тут і тепер. Сучасність, зрозуміло, починається від якогось глобального зсуву, який, утім, досі дається взнаки — ще не відійшов в історію.

Цей зсув для української літератури (культури, свідомості) можна умовно назвати *віднайденням суб'єктності*, тобто набуттям віри в свою самобутність і самодостатність, а також поступової й усе більшої впізнаваності в світі. Процес почався ще до відновлення політичної незалежності; як завжди у подібних випадках, він стартував із *пригадування* попередніх епохальних епізодів національної культури — бароко, романтизму, авангарду й модернізму 20-х. Спалах, який ми бачимо сьогодні, коли найсильніших українських авторів із минулого (так, класиків) читають масово, є новим етапом

Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Балада про квашені помідори

Сергій Осока

369

Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Історія квашених помідорів починається ранньої весни, коли ваша стара й наче вже нікуди «невгодна» прабаба, замість годинами кликати до себе смерть або навпаки — просити Бога продовжити їй віку, раптом дістає з-під ліжка вузлики й клуночки, ворочки, газетні пакунки, порвані целофанові пакетики, а часом і шматини з чистого небіленого полотна. Ваша прабаба розкладає все те на колінах, сідає при вікні й довго ворушить, перетрушує, перебирає:

— Оце, мабуть, оті, прошлогодні, сливки... чи ні... це, мабуть, ті, що Манька привезла з Піщаного... які ж його, в чортового батька, садить?

Ваша баба, власне, дідова жінка — не забудьте ж, що вона баба тільки вам, а комусь якраз осоружна, ледача й лайлива невістка, — щоразу намагається зірвати священне таїнство підготовки насіння. Вона дістає зі своєї пропахлої хлібом торби магазинні пакетики з насінням і тиче їх прабабі у вічі:

— Ось, нате, дивіться! Яке хороше! Сортове! А в ваших вузлах — там чорти водяться! Я ось їх викину!

Ваша прабаба здивовано здвигає плечима, кидає на «оту манію» зневажливий погляд і цідить крізь зуби:

— Ольго-о-о-о... ош не ліз...

Закінчується все щоразу одним і тим самим — невістка вдягає нову «сіреневу кохту» о чотирьох гудзиках і тікає

у «свою квартиру», трикімнатну, з ванною і телевізором, у якому на вибір — звук або зображення. На прощання вона обіцяє, що тут більше й ноги її не буде, присягається, що цього року нічого не садитиме взагалі, що її пенсії цілком вистачить на мішок картоплі й три цибулини на всю зиму, твердить, що від цієї хати ніколи нічого путнього ждати не можна, бо вона проклята Богом і людьми. А оце прекрасне сортове насіння по три двадцять за пакетик вона забере з собою!

— Щоб тебе й за пупа взяло, — звично посилає їй услід ваша прабаба і продовжує свою пильну працю...

А надворі грюкає хвіртка, сердито пихкають сині сусідські «жигулі», лежить наметене, але ще не спалене торішнє листя і вже пробивається з гілок нове. Осокори в березі стоять у воді по коліно, настає вечір, уже цвітуть одвічні болотні півники. Вам кортить гуляти, кортить дихати димом, кортить ходити ходора од весняного повітря, а ваш дід дивиться телевізор, стрясається од сміху, гладить кота, надягає і знімає окуляри...

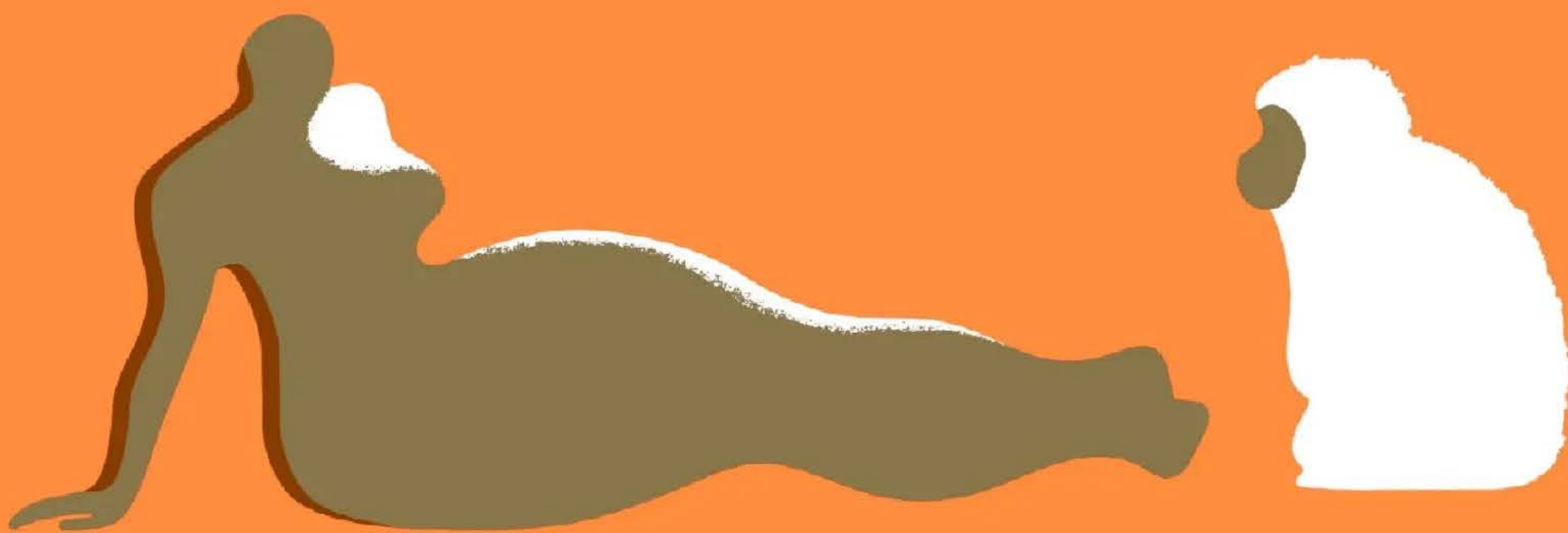
Уже вночі ви застанете насіння у щербатеньких горщикках, надбитих мисочках і дірявих каструльках — замоченим у воді. Битиметься нетля у вікно, ви їстимете яєчню з салом і звично дивуватиметесь — як із такої чортівні може вирости щось путнє. Але ви жодної миті не сумнівалися у своїй прабабі.

Через тиждень або півтора вранці ви вийдете надвір і побачите, що прабаба ваша на грядці. І то ж не сама. А вдвох із блудною невісткою. Ставлять тички, сапкою роблять борозенки, вкидають туди товсті набубнявілі насінинки. Ніякої розсади — зразу в живу землю. Яка там розсада...

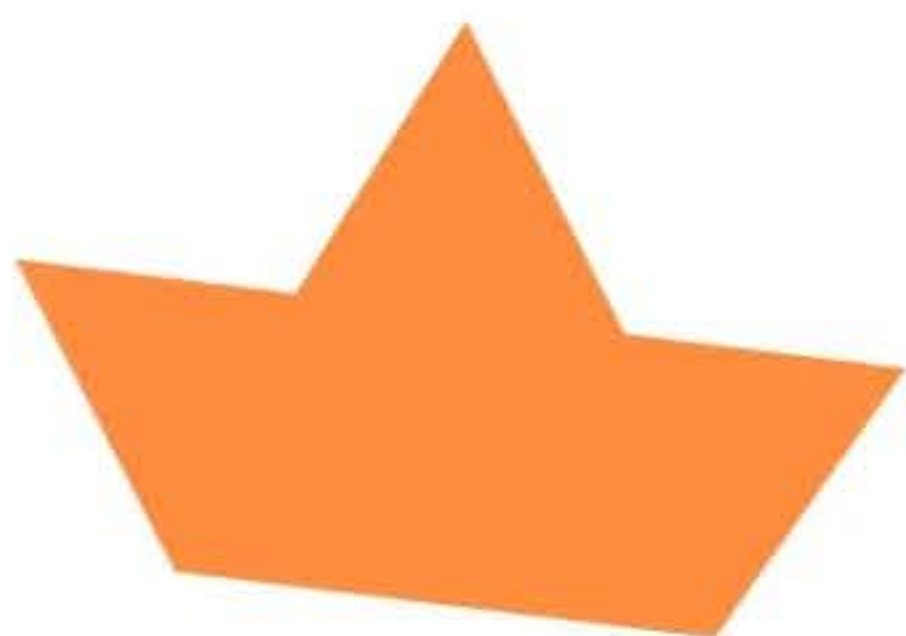
Ваша баба, забачивши вас, розцвітає на пів поля і гукає:

— Серьо-о-ожик! А йди сюди, мій сладінький мармеладік!

Ви чогось наче соромитеся, але йдете на ватяних ногах і цілуєте свою блудну бабу в червоні розпашілі щоки, по-тай лізете їй у кишеню в пошуках якої цукерки і знаходите

Придбати книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

— Звідки в тебе мавпа? — питаю я.

— Турки, — каже він, — матроси з турецького корабля подарували.

— Що, просто так взяли й подарували?

— Не, — заперечно хита він головою, — вона лишайна була, а я її виходив.

— Дивно, — кажу.

— Що дивно? — не розуміє Сява.

— Ну, де вона могла підчепити в морі лишай?

— Та хезе, — знизує він плечима. — Може, від матросні... Вони ще ті мудаки...

— В смислі?

— Ну от уяви, сиджу я на пляжі... Вечір, нема нікого. А вони метрів за п'ятдесят од берега на шлюпці кудись гребуть. І тут один із них кричить, коротше, мені: «Абазан!»

— Як-як?

— Абазан... Це матюк по-їхньому, по-турецьки. І мене, значить, переклинює просто. Оце, думаю, сраті турки, тут собі, у мене на батьківщині, таке дозволяють... Потоплю сук... А вода холоднюча, градусів десять. Ото я прямо в лахах лізу в море й пливу. Аж тут хуяк... Хтось на мене застрибує і починає топить... Я на дно. Води, блін, наглитавсь. Ледь не всрався з переляку... Виплив, коротше, а воно мавпа — і лапи свої

до мене тягне, верещить, вилізти на мене пробує, наче я острів який... А я так у голові все прокручую. Оце, думаю, якого я взагалі пливу до тих блядських турків? Може, вони не «абазан» кричали? Може, «абізян»? І оце я пливу їх топити, а сам же взагалі неправий. А оця ось, — Сява незлостиво штурхнув мавпу під бік, — поки я думав, ще раз вилізла мені на голову й почала топить. Виплив я, коротше, допер її до берега... Лежу. Вона поруч віддупляється. Турки, чую, ржуть, бляді... Оце так ми й стрілись, — зітхнув Сява сентиментально, ніби говорив про свою кохану після тридцяти років подружнього життя.

Був листопад. Темрява поволі сповзала на центральний пляж Ялти.

* * *

Після дев'ятого класу душа в Сяви якось ні до чого не лежала. Його мама, завідувачка одного приморського пансіонату, бачила це і, як кожна мати, сильно непокоїлась за долю свого роздовбая.

— От дивись, — часто казала вона йому за сніданком, — дев'ять років ти бив байдики в школі. І що? Що ти збираєшся робити далі? Ховатимешся в мене під спідницею?

— Ма, — мимрив Сява, — яка спідниця? Ти феміністка, ти все життя в штанях. Баті он заїхала праскою, коли він оце востаннє приходив. Мене теж не любиш. Ну яка спідниця?

Мама зітхала й починала любову атаку.

— Славик, — казала вона, — твій батько мудак і жеребець. Та зараз мова не про нього, а про тебе. Я не хочу, щоб ти був такий, як він. Тому й питаю: чим ти будеш займатись по життю, чим будеш заробляти? Ти, головне, придумай, а я тобі на перших порах поможу грошима. Не сиди без діла. Добре?

— Добре, — буркав Сява й брав пару тижнів на роздуми, намагаючись підійти до справи по-серйозному.

— Ма, — приходив він до неї по тому, — я, кажись, придумав.

— Викладай, — кивала вона.

І Сява намагався викласти все якомога чіткіше.